

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Nieuwegein houdende regels omtrent het in stand houden van de veiligheid en leefbaarheid van Nieuwegein 2020-2024

De raad van de gemeente Nieuwegein;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 september 2020;

besluit:

Het Integraal Veiligheidsplan 2020-2024 vast te stellen met daarin de prioriteiten: aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, voorkomen van jonge aanwas, effectieve verbinding zorg en veiligheid en digitale veiligheid.

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan 2020 – 2024 ‘Samen slagvaardig voor een veilig Nieuwegein’. Vanuit deze visie werken we met al onze veiligheid- en zorgpartners, ondernemers en inwoners aan het in stand houden van de veiligheid en leefbaarheid van Nieuwegein. Daarmee benadrukken we dat we alleen met elkaar de stad veilig kunnen houden.

Trots

We zijn trots op de stappen op het gebied van veiligheid die we de afgelopen jaren gemaakt hebben. De totale geregistreerde criminaliteit is met 16 procent afgenomen ten opzichte van 2015. De doelstellingen terugdringen van woninginbraak en autokraak zijn gehaald en beide veiligheidsonderwerpen worden in ons reguliere programma opgenomen en houden we scherp in het oog.

Jongeren

Speciale aandacht vraag ik voor jongeren. Het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit raken, is een belangrijke opgave. Vooral kwetsbare jongeren worden in eerste instantie ongemerkt door criminelen benaderd en zo langzaam in de criminaliteit gezogen.

Het komt voort uit een roep om aandacht en erkenning en dat krijgt de kwetsbare jongere vaak van zijn criminele rolmodellen. Maar ook het makkelijk verkrijgen van geld is een motief. We proberen deze zogenoemde jonge aanwas te voorkomen door te zorgen voor goede perspectieven voor deze jongeren zodat een criminele carrière minder aantrekkelijk voor ze wordt. Ook hierbij geldt dat we dit alleen maar kunnen doen in samenwerking met politie, jongerenwerk, onderwijs, jeugdhulp HALT en meer. Wat mij betreft gaan we deze samenwerking nog meer intensiveren. Want een preventieve aanpak is een van de pijlers van het IVP.

Uitdagingen

Tot slot staan we voor een aantal nieuwe uitdagingen, die ik hier graag nog benoem omdat ze zo belangrijk zijn. Er is een verplaatsing van traditionele criminaliteit naar meer onzichtbare criminaliteit zoals ondermijning en cybercrime. Van High Impact Crime naar Hidden Impact Crime. De vraag die ons nu bezig houdt, is hoe krijgen we meer zicht en grip op deze verborgen- en ondermijnende criminaliteit. Daar hebben we de hulp van iedereen bij nodig. Bewoners en ondernemers zijn ook onze ogen en oren van de stad. Pas als we elkaars mogelijkheden kennen en benutten, van elkaar kunnen leren dan kunnen we resultaten boeken.

Frans Backhuijs
Burgemeester gemeente Nieuwegein

Samenvatting

Om prettig te kunnen wonen en leven in Nieuwegein is het belangrijk dat u zich veilig voelt. Wij werken samen met andere veiligheidspartners aan het veilig houden van de stad. Om deze taak goed uit te voeren, maken we om de vier jaar een zogenoemd Integraal Veiligheidsplan. In dit plan leggen we uit hoe het de afgelopen vier jaar was gesteld met de veiligheid en wat dit betekent voor de toekomst. We geven aan welke doelen we willen bereiken en geven aan welke onderwerpen voorrang krijgen in onze

veiligheidsaanpak. Op deze manier geven we samen met onze veiligheidspartners sturing aan de veiligheidsaanpak in Nieuwegein.

De afgelopen jaren heeft zich een aantal ontwikkelingen voor gedaan op het gebied van veiligheid. We hebben ingezet op verschillende terreinen waarvan een aantal voorrang kreeg zoals de aanpak van autokraak, woninginbraak, jeugdoverlast en ondermijning. Het gaat in Nieuwegein op een aantal vlakken beter met de veiligheid. De belangrijkste positieve ontwikkeling is de afname van de 'traditionele' criminaliteit. Denkt u hierbij aan woninginbraak of autokraak. In hoofdstuk 1.6 leest u een uitgebreidere terugblik van de afgelopen jaren. Maar we zien ook een andere ontwikkeling namelijk de verschuiving van traditionele criminaliteit naar nieuwe vormen van criminaliteit zoals digitale criminaliteit of ondermijning. U zult hier als inwoner in eerste instantie misschien minder van merken maar de invloed van criminaliteitsvormen als cybercrime en ondermijning kan groot zijn. Een drugslab in een woonwijk kan gevaarlijke situaties opleveren.

De gemeente Nieuwegein geeft voor de aankomende vier jaar samen met andere veiligheidsprofessionals prioriteit aan:

1. Aanpak van ondermijning
2. Voorkomen van jonge aanwas
3. Effectieve verbinding van zorg & veiligheid
4. Digitale veiligheid

Deze vier onderwerpen lichten we in hoofdstuk 3 uitgebreid toe en we leggen daarin ook uit waarom deze onderwerpen voorrang krijgen.

We richten ons ook op de reguliere werkzaamheden namelijk het beschermen van de openbare orde en veiligheid. Verder zetten we in op veiligheid in de buurt. Informatiegericht werken is een belangrijk onderdeel binnen veiligheid. Dat betekent dat we de criminaliteitscijfers meten, de ontwikkelingen in de gaten houden en op basis daarvan inzet en acties bepalen.

We hopen dat u door dit IVP meer inzicht krijgt in de werkzaamheden van Openbare Orde en Veiligheid en dat u zich hierdoor veilig kunt voelen in onze prettige stad.

1. Introductie

1.1 Inleiding

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om fijn te kunnen leven, wonen, werken en recreëren. We willen dat bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen in Nieuwegein en dat het veilig is. De gemeente voert de regie op veiligheid. Een veilig Nieuwegein kunnen we alleen bereiken door gezamenlijke inspanningen om onveiligheid te voorkomen en aan te pakken. De gemeente Nieuwegein werkt samen met haar partners (van politie en OM tot jongerenwerk en woningcorporaties), bewoners en ondernemers aan het waarborgen en verbeteren van de veiligheidssituatie binnen Nieuwegein. Om deze taak goed te kunnen vervullen wordt iedere vier jaar door de gemeente een Integraal Veiligheidsplan (IVP) opgesteld. Naast dat dit een wettelijke vereiste is in de Politiewet is het nodig om in een veranderende wereld de koers elke vier jaar te herijken.

Het IVP is een strategisch beleidsdocument dat de gemeente gebruikt om sturing te geven aan de lokale veiligheidsaanpak. In het IVP worden de missie, visie en uitgangspunten beschreven voor de komende jaren en wordt bepaald welke onderwerpen prioriteit zijn. In het IVP komt de aanpak op hoofdlijnen aan bod. In het uitvoeringsplan wordt nader uitgewerkt welke inspanningen en acties nodig zijn door welke partijen om de ambities te realiseren. Het was de bedoeling om het UVP gelijktijdig met het IVP aan te bieden. Echter door de coronamaatregelen was het niet mogelijk om fysieke afstemming te laten plaatsvinden. Juist voor een uitvoeringsplan is het essentieel om dit in gezamenlijkheid te doen en daar ook commitment te kunnen geven op verschillende te ondernemen acties. Na de zomer zullen er fysieke sessies gepland worden (op basis van de dan geldende maatregelen) om aan de hand van de prioriteiten gezamenlijk met partners, bewoners en ondernemers af te stemmen wat er nodig is.

1.2 Totstandkoming IVP en participatie

Op 19 november 2019 is de startnotitie Integraal Veiligheidsplan door het college vastgesteld. In deze notitie is een stappenplan beschreven voor de totstandkoming van het IVP 2020-2024. Naar aanleiding van deze startnotitie is een veiligheidsanalyse opgesteld en gepresenteerd aan de raad op 12 maart 2020. De veiligheidsanalyse bestaat uit verschillende onderdelen: het bevat een veiligheidsbeeld van Nieuwegein gebaseerd op veiligheidscijfers, een terugblik op het IVP 2017-2020, input van bewoners gebaseerd op de leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek, uitkomsten van de strategische verkenning met de raad waarbij sessies zijn gehouden in een tweetal wijken met bewoners, inzichten van lokale

professionals en een trendinventarisatie. Het doel van de veiligheidsanalyse is om inzichtelijk te maken wat er speelt aan veiligheidsproblematiek in Nieuwegein. Deze analyse heeft als basis gediend voor de keuze van de prioriteiten in het IVP 2020-2024. De veiligheidsanalyse is als bijlage bij het IVP gevoegd (bijlage A).

In diverse trajecten die hebben plaatsgevonden het afgelopen jaar is veiligheid als bespreekpunt aan de orde gesteld bij bewoners. Zo is veiligheid aan bod gekomen bij diverse inloopavonden van de omgevingswet, is het aan de orde geweest in een aantal wijkplatforms, is het een vast onderdeel van de Betere Buurten aanpak en is er met bewoners het gesprek aan gegaan toen het mobiel media lab van de politie in het centrum stond. Door de impact van de coronamaatregelen heeft er geen inwoners- en ondernemersavond plaats kunnen vinden. Om bewoners straks beter te kunnen betrekken bij het uitvoeringsplan is een enquête uitgezet onder het inwoners panel gericht op de voorgestelde prioriteiten, de betrokkenheid bij veiligheid, hun behoeften aan informatie en handelingsperspectief. De resultaten van deze uitvraag komen aan bod in paragraaf 1.7.

1.3 Relevante kaders:

Het IVP houdt ook verband met andere beleidsdocumenten, zowel lokaal, regionaal als nationaal. Onderstaande documenten zijn van belang voor de totstandkoming van het IVP.

- **Landelijke veiligheidsagenda 2019-2022**¹: bevat de landelijke beleidsdoelstellingen. De landelijke veiligheidsagenda is complementair aan de lokale veiligheidsaanpak.
- **Regionale veiligheidsstrategie 2019-2022**: bevat de regionale prioriteiten die tussen 39 gemeenten, politie en OM zijn afgesproken: georganiseerde ondermijnende criminaliteit, effectieve verbinding veiligheid en zorg, digitale veiligheid
- **Coalitieakkoord 2018-2022**: 'Samen maken we het verschil': de ambitie op veiligheid is op hoofdlijnen opgenomen. Vervolgens heeft de raad een strategische verkenning op dit thema gedaan.

Uitkomsten strategische verkenning van de raad 2019

In januari 2019 is gestart met de strategische verkenning veiligheid door de raad met een inspiratiesessie door lector Remco Spithoven. Vervolgens zijn er in de wijken Fokkesteege en Blokhoeve gesprekken gevoerd met bewoners. De input uit die gesprekken is meegenomen in de veiligheidsanalyse. Kort samengevat is de inhoudelijke opbrengst vanuit de strategische verkenningen de volgende: *ondanks de dalende criminaliteitscijfers in de politieregistratie neemt het veiligheidsgevoel niet echt toe. Maatregelen en acties op andere beleidsterreinen (buitenruimte, sociale cohesie etc.) zijn ook nodig om het veiligheidsgevoel te vergroten. Dat kan in iedere wijk anders zijn. Daarnaast zijn de meer traditionele veiligheidsmaatregelen belangrijk en die kunnen op een hoger niveau worden ingezet. Betrek daarbij dat gebeurtenissen elders in de wereld en dichtbij het veiligheidsgevoel belangrijk beïnvloeden.*

Interne aansluiting

Intern wordt afstemming gezocht met diverse afdelingen om aansluiting te vinden bij lopende en toekomstige projecten. Gedacht kan worden aan de aanpak Betere Buurten, de voorbereiding en implementatie van de omgevingswet, doorontwikkeling van de transformatieagenda's sociaal domein, maar bijvoorbeeld ook de ontwikkelingen van Cityplaza zijn voor veiligheid van belang.

Nieuwegein participeert vanaf juli 2020 in de Regiodeal Vitale Wijken. Samen met gemeenten Utrecht en Zeist doet Nieuwegein hier aan mee. Centraal staat de aanpak van de Muntenbuurt met de centrumfunctie voor Batau Noord en Zuid. Vanuit veiligheid richten we ons op beide wijken. Deze integrale aanpak is gericht op een leefbare, veilige, groene en gezonde wijk met gelijke kansen voor iedereen. De prioriteiten uit dit IVP komen terug in de wijkgerichte aanpak voor Batau. De looptijd van de regiodeal kent dezelfde looptijd als het IVP. Naast de regiodeal speelt nog een vervolg ontwikkeling. Nieuwegein is aangemeld voor de aanpak Vitale wijken van het Rijk. Voor Nieuwegein betreft het de wijken van de centrale as. Van Batau Noord, via Jutphaas Wijkersloot, Merwestein naar Fokkesteege.

1.4 Samenwerking in de regio

Veiligheid en criminaliteit trekken zich niets aan van gemeentegrenzen. Regionale samenwerking is daarom van groot belang. Door de 39 gemeenten, het Openbaar Ministerie en politie van Midden-Nederland is onder regie van Bureau RVS een Regionale Veiligheidsstrategie voor 2019-2022 opgesteld. Voor het bepalen van de prioriteiten in de Regionale Veiligheidsstrategie is een uitvraag gedaan onder de partners, waaronder ook de gemeente Nieuwegein. De prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan

1) Brief TK minister Grapperhaus – Veiligheidsagenda (TK2413668) 14 november 2018

komen overeen met de prioriteiten zoals deze regionaal zijn bepaald. Al heeft Nieuwegein gekozen om 'voorkomen jonge aanwas' als aparte prioriteit te benoemen. De samenwerking binnen de regio is gericht op een veiliger Midden-Nederland in 2022. Dit bereiken we door gezamenlijk op te trekken en te investeren in kennis en vaardigheden van de veiligheidsprofessionals. Naast Bureau RVS, maken ook het RIEC (aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit) en het Zorg- en Veiligheidshuis Utrecht (gericht op persoonsgerichte aanpak) onderdeel uit van de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland. Op regionaal niveau worden vraagstukken aangepakt die niet iedere gemeente voor zich kan oppakken. Tenslotte steunt de regio daar waar mogelijk aanpakken op districtelijk en lokaal niveau. Andersom levert de gemeente Nieuwegein haar bijdrage aan de regio door kennis en ervaring te delen en mee te doen met projecten op regionaal niveau.

1.5 Afbakening

Het beleidsterrein veiligheid bestaat uit twee hoofdcomponenten: sociale veiligheid en fysieke veiligheid.

Sociale veiligheid

Het integraal veiligheidsplan zal zich richten op sociale veiligheid. Onder sociale veiligheid wordt verstaan: de mate waarin mensen beschermd zijn, of zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen. Het gaat hierbij om de zorg voor veiligheid rond sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten. Als gemeente ondersteunen we het veilig samenleven in Nieuwegein door in te zetten op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Ook wordt ingezet op het bevorderen van de sociale cohesie en de leefbaarheid. Sociale cohesie en leefbaarheid dragen bij aan een veilige leefomgeving.

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn of zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door ongevallen en dreigingen van niet-menselijke herkomst. Missie, doel en uitgangspunten met betrekking tot de fysieke veiligheid zoals rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandveiligheid zijn vastgelegd in het regionaal beleidsplan van de VRU 2020-2023 en komen verder in dit IVP niet aan bod.

Verkeersveiligheid valt ook onder fysieke veiligheid. Via de Gemeentelijke Mobiliteitsvisie+ (GMP+) wordt er op drie verschillende manieren ingezet op het bevorderen van de verkeersveiligheid. Dit zijn: gedragsbeïnvloeding, fysieke maatregelen in de weginrichting en handhaving van verkeersregels. Gedragsbeïnvloeding kent een meer een sociale component. Verkeersveiligheid is op dit moment opgenomen als speerpunt in de Gemeentelijke Mobiliteitsvisie + (GMP+). Er wordt gewerkt aan een nieuwe mobiliteitsvisie en daar zal verkeersveiligheid ook als speerpunt in worden opgenomen en vervolgens nader uitgewerkt in een mobiliteitsprogramma. Waar nodig zal afstemming plaatsvinden tussen de adviseur mobiliteit en de adviseur openbare orde en veiligheid.

1.6 Terugblik IVP 2017-2020

Het IVP 2017-2020 kende vier thema's:

1. Veilige buurten
2. Misrijven met grote impact op het slachtoffer
3. Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
4. Persoonsgerichte aanpak (PGA)

De vier thema's zijn verder uitgewerkt tot specifieke ambities per onderdeel. Veel kwantitatieve doelstellingen uit het IVP 2017-2020 zijn behaald. Er is in deze periode een afname bereikt van het aantal woninginbraken, autokraken, fietsdiefstallen, bedrijfsinbraken, straatroven en vernielingen. De totale geregistreerde criminaliteit is in Nieuwegein in de periode 2015-2019 met 16 % afgenomen. Hieronder volgt een beknopt overzicht per thema. Een verdieping is te vinden in bijlage A: veiligheidsanalyse

Veilige Buurten

- Er is een actieplan autokraak opgesteld en uitgevoerd. Ook is er meegedaan aan de landelijke campagne 'voorkom autokraak'. Autokraak is in de periode 2015-2019 met 30% gedaald.
- Het afstemmingsoverleg 'jeugd' is geprofessionaliseerd. Hier is de afgelopen periode vorm gegeven aan de aanpak jeugd en hierdoor zijn er korte lijnen tussen de samenwerkingspartners (politie, jongerenwerk, Halt en vanuit de gemeente boa's en projectleider jeugd) Jeugd is vaker online actief en minder zichtbaar. Het aantal overlastmeldingen is gedaald met 11% afgelopen periode.

- Gemeente Nieuwegein is aangesloten bij een convenant persoonsgerichte aanpak radicalisering en participeert in het casusoverleg. Er is ingezet op bewustwording en signalering door het geven van presentaties.
- De aanpak Nypels was niet opgenomen in het vorige IVP, maar is wel belangrijk om in het kader van Veilige Buurten te benoemen. Door deze buurtgerichte aanpak is er actief ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid.

Misdrijven met grote impact op het slachtoffer

- Er is ingezet op de aanpak van woninginbraken. Dit is onder andere gedaan door inzet van de buurtent. Dit is een concept waarbij veiligheidspartners preventieadvies geven in buurten waar vaak wordt ingebroken. Ook zijn er diverse campagnes gehouden in de zomer en rond de feestdagen. Verder zijn tijdens het donkere dagen offensief verschillende acties gehouden door boa's en politie. Woninginbraak is in de periode met 50% afgenomen.
- Voor de aanpak huiselijk geweld is ingezet op het gebruik maken van de meldcode onder professionals. Dit heeft geleid tot een toename in het aantal meldingen. Er is ingezet op bewustwording onder bewoners via diverse communicatiecampagnes en een tweetal exposities op City.

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

- Na de oplevering van het ondermijningsbeeld (2017) is ingezet op bewustwording binnen de organisatie en is het lokaal ondermijningsoverleg gestart waar signalen besproken worden en het informatiebeeld completer wordt gemaakt. Vervolgens wordt er per casus gekeken naar welke interventie nodig en mogelijk is en welke partners hier een rol in hebben. Er hebben verschillende integrale controles plaatsgevonden samen met partners en diverse casuïstiek is opgepakt zoals bijvoorbeeld illegaal gokken en drugsgerelateerde criminaliteit. Daarnaast is vanuit Nieuwegein ook meegewerkt aan het Regionale actieplan 'Wie praat die gaat' en wordt deelgenomen aan de regionale werkgroep ondermijning. In januari 2020 is een voorlichtings/bewustwordingsbijeenkomst georganiseerd speciaal voor ondernemers.

Persoonsgerichte Aanpak (PGA)

- De lokale PGA is geïmplementeerd en binnen de organisatie zijn diverse PGA-experts aangesloten. Ook heeft tweemaal per jaar overleg plaatsgevonden met externe PGA-experts. Daarnaast is in 2019 het PGAX systeem geïmplementeerd waardoor er beter en veilig samengewerkt kan worden binnen de keten.
- Naast de lokale persoonsgerichte aanpak, is er ook de persoonsgerichte aanpak van het Zorg-Veiligheidshuis: de top X aanpak. Deze integrale aanpak richt zich op personen die hardnekkig crimineel gedrag vertonen waar ook multiproblematiek op de leefgebieden speelt.

Conclusie terugblik IVP 2017-2020

Binnen het IVP 2017-2020 hebben vier onderwerpen prioriteit gehad: woninginbraak, autokraak, aanpak van jeugdoverlast en jeugdgroepen en georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Op de eerste twee thema's zijn de doelstellingen behaald. Deze onderwerpen worden daarom niet opnieuw geprioriteerd in het komende IVP. Om de bereikte resultaten vast te houden maken deze onderwerpen vanaf nu onderdeel uit van de reguliere aanpak. Dit houdt in dat de inzet hierop wordt gecontinueerd.

De thema's georganiseerde ondermijnende criminaliteit en aanpak jeugdoverlast en jeugdgroepen komen terug in prioriteit 1 en 2 van dit IVP (zie hoofdstuk 3).

Naast de vier prioriteiten kenden de thema's 'Veilige Wijken' en 'Misdrijven met een grote impact' nog andere deelonderwerpen. Een aantal van deze onderwerpen behoort toe aan prioriteit 3 'Veiligheid en zorg' zoals huiselijk geweld of radicalisering. Deze onderwerpen zullen terugkomen in het uitvoeringsplan. De persoonsgerichte aanpak is het fundament voor de prioriteit veiligheid en zorg en krijgt daarmee ook in dit IVP een belangrijke plek.

De veelvoorkomende delicten zoals bijvoorbeeld fietsdiefstal en winkeldiefstal worden niet opnieuw opgenomen in dit IVP. Deze delicten vallen onder de reguliere monitoring en er wordt op ingezet indien nodig.

1.7 Uitkomsten inwonerspanel 2020

Het IVP is een integraal document. Het is belangrijk dat er voldoende aansluiting plaatsvindt met partners, ondernemers en bewoners. Om deze aansluiting te realiseren is er een enquête uitgezet onder het inwonerspanel van Nieuwegein. In deze enquête zijn vragen gesteld over de vier voorgestelde prioriteiten van het IVP en over de algemene veiligheidsaanpak in Nieuwegein.

De enquête is uitgezet onder 1715 bewoners van Nieuwegein vanaf 18 jaar en ouder. Van de bevroegde bewoners hebben 1043 bewoners gereageerd. Dit komt neer op een respons van 61%. De resultaten

zijn gewogen op leeftijd waardoor deze representatief zijn voor de totale bevolking van Nieuwegein vanaf 25 jaar en ouder. De leeftijdscategorie 18-25 bevatte niet genoeg respondenten.

Ondermijning

82% van de respondenten geeft aan gehoord te hebben van de term 'ondermijning'. 81% van de respondenten geeft aan op basis van verschillende signalen bereid is om een melding hiervan te maken. 67% geeft aan dat zij zich een beetje of ernstige zorgen maken over de gevolgen van ondermijning.

Voorkomen van jonge aanwas

83% van de respondenten geeft aan zich soms of vaak ernstige zorgen te maken over de ontwikkelingen rondom (criminele) jeugd. Met de ontwikkelingen wordt bedoeld dat de jeugd tegenwoordig vaker 'onzichtbaar' is ten opzichte van vroeger. In hoofdstuk 2 en 3 wordt deze ontwikkeling uitgebreider toegelicht. 35% van de respondenten is bereid om mee te denken of doen aan een aanpak gericht op voorkomen van jeugdcriminaliteit in hun wijk.

Effectieve verbinding veiligheid & zorg

Van de respondenten geeft 50% aan zich wel eens zorgen te maken over iemand uit de buurt of wijk. Deze zorg heeft betrekking op bijvoorbeeld: eenzaamheid, polarisatie, huiselijk geweld, psychische problemen, verwaarlozing, radicalisering en over burenruzies. 77% van de respondenten weet waar zij terecht kunnen als zij een melding willen maken voor dit soort signalen.

Digitale veiligheid

97% van de respondenten is bekend met de term 'digitale veiligheid'. Ook veel respondenten geven aan in aanraking gekomen te zijn met digitale criminaliteit. 52% is wel eens slachtoffer geweest van (een poging tot) digitale criminaliteit. Denk hierbij aan delicten zoals phishing, hacking, fraude e.d. 20% van de respondenten die slachtoffer is geweest geven aan dat zij zich nooit zorgen maken om weer slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. De andere 80% geven aan zich vaak, soms of zelden zorgen te maken om weer slachtoffer te worden. 90% van de respondenten heeft maatregelen genomen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van digitale criminaliteit.

Uit de toetsing van de voorgestelde nieuwe prioriteiten blijkt herkenning bij het inwonerspanel. Er is grote betrokkenheid van inwoners op het terrein van veiligheid. Daarnaast is er ook gevraagd of er nog andere onderwerpen zijn die aandacht verdienen. 37% van de respondenten heeft hier op gereageerd. Voor een deel komen de onderwerpen terug in de al geprioriteerde onderwerpen. Sommige onderwerpen zijn meer op fysieke inrichting of leefbaarheid gericht. Zoals eerder aangegeven komt verkeersveiligheid terug in de gemeentelijke mobiliteitsvisie.

Verkeersveiligheid (onder andere op fietspaden, voor fietsers)	8%
Handhaven / controleren door politie en BOA's (verkeer, parkeren, parkeren voertuigen (bijvoorbeeld bussen, vrachtwagens)), zichtbaarheid politie en handhavers op straat	5%
Overlast (groepen) jongeren	5%
Te hard rijden	4%
Drugs (dealen, gebruik, criminaliteit)	4%
Zwerfvuil	3%
Voldoende / betere straatverlichting	2%
Diefstal / inbraak / vernieling	2%
Criminaliteit	1%
Groenonderhoud (overhang/beplanting laag houden)	1%
Samenscholing avond / nacht bv op parkeerplaatsen	1%

2. Waar willen we naar toe?

2.1 Veiligheid in Nieuwegein

In hoofdstuk 1 is een terugblik gegeven op het vorige IVP. Waar staan we nu in Nieuwegein en wat verwachten we de komende periode?

Veiligheidsontwikkeling:

In de woordwolk zijn diverse onderwerpen weergegeven die met regelmaat terugkwamen in de uitvraag onder professionals. Dit zijn onderwerpen om rekening mee te houden in de nieuwe veiligheidsaanpak:

- Doelgroepen die aandacht vragen zijn o.a. jeugd, personen met verward gedrag, ouderen. Elke doelgroep vraagt om een eigen benadering en daar is maatwerk voor nodig.
- Nieuwe vormen van criminaliteit vragen om nieuwe aanpakken en kennis.
- Meer inzet op preventie, dit is tweeledig. Enerzijds wat kan gedaan worden om problemen te voorkomen? Dit hangt samen met vroegsignalering. Anderzijds wat kunnen bewoners zelf doen aan hun weerbaarheid? Onder weerbaarheid kan worden verstaan in hoeverre iemand zelf in staat is om voor zichzelf op te komen.
- Integraal samenwerken. We willen het, maar hoe doen we het echt samen?
- Meldingsbereidheid. Aan de ene kant stimuleren we meldingsbereidheid aan de andere kant is dat ook een kwetsbaar punt. Er bestaat onder sommige bewoners angst om te melden. Zonder meldingen wordt de omvang van een probleem niet inzichtelijk. Blijven melden is van belang en ook terugkoppeling naar de melders.

2.2 Het Nieuwegeinse kader

Criminaliteit gaat over wat niet deugt. Het wetboek van Strafrecht vormt volgens Boutellier ook wel het canon van de moraal (Boutellier 2019: 4). Deze is echter niet constant. Hoe we naar veiligheid en criminaliteit kijken, verandert door de jaren heen, net als de normen en waarden van de maatschappij.

Van high impact naar hidden impact:

Er is een verschuiving gaande van high impact naar hidden impact. High impact crimes zijn vormen van misdrijven die grote (psychologische) impact kunnen hebben op het slachtoffer. Hierbij kan gedacht worden aan woninginbraak of een straatroof. Dit heeft direct impact op het slachtoffer. De nieuwere vormen van criminaliteit die nu opkomen betreffen illegale activiteiten die relatief weinig directe slachtoffers maken. Het heeft vooral impact op het systeem: op de economie, op internet, op de infrastructuur, op de democratische rechtstaat en op de samenleving. (Boutellier 2019:5)² Denk hierbij aan een criminaliteitsvorm zoals ondermijning. Als ondermijning plaatsvindt hoeft een burger hier niet direct last van te hebben, maar wel indirect omdat het gevolgen heeft op de maatschappij. Vandaar de term 'hidden impact'. Er is sprake van gevolgen door deze vorm van criminaliteit, echter zijn deze niet altijd direct zichtbaar en vaak ook lastiger meetbaar. Er verschijnen nieuwe vormen van wat niet deugt. Dit vraagt om nieuwe vormen van aanpak. Er is niet een eensluidend antwoord wat de beste aanpak zou moeten zijn. Als overheid moeten we op toekomstige ontwikkelingen inspelen. Het vraagt om innovatiever te worden en meer informatie gestuurd te werken. Ondanks de coronamaatregelen laten criminelen zien hoe inventief ze zijn en zorgen dat hun 'bedrijfsproces' kan door gaan. Het vraagt ook om een flexibele en veerkrachtige overheid. We stellen kaders op voor de komende vier jaar, maar beseffen dat als dit nodig is hier door middel van de uitvoeringsplannen flexibiliteit in de aanpak kan worden geboden.

Missie: *in Nieuwegein is het veilig en voelen bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig*

2) Afscheidsrede Hans Boutellier: *Hoe veilig verder? 10 oktober 2019*

Visie: *samen slagvaardig voor een veilig Nieuwegein*

Wat is de veiligheidsopgave voor de gemeente Nieuwegein?

Het gaat in Nieuwegein op bepaalde terreinen beter met de veiligheidscijfers. De traditionele delicten zoals autokraak en woninginbraak nemen af. Dat willen we vast houden maar, tegelijkertijd zijn er nieuwe uitdagingen: hoe krijgen we zicht en grip op de onzichtbare criminaliteit?

De gunstige ligging en stedelijke structuur van Nieuwegein zijn factoren die niet te beïnvloeden zijn, maar waar wel rekening mee moet worden gehouden in de aanpak. Nieuwegein heeft ook met stedelijke veiligheidsvraagstukken te maken. Er is een aantal kwetsbare buurten in de stad waarbij sprake is van gestapelde problematiek. We moeten voorkomen dat deze gebieden een voedingsbodem worden voor de jeugd waardoor ze sneller voor een criminele carrière kiezen.

Samen met onze samenwerkingspartners, bewoners en ondernemers hebben we een opdracht om Nieuwegein veilig te houden en mensen zich er veilig te laten voelen door hier gezamenlijk en slagvaardig in op trekken.

Het veiligheidsgevoel wisselt per buurt en hangt af van verschillende factoren. Een integrale benadering van veiligheid moet bijdragen aan het verhogen van het veiligheidsgevoel. Denk bijvoorbeeld aan het vergroten van de sociale cohesie, fysieke aspecten en het welzijn van mensen.

De uitgangspunten van de veiligheidsaanpak:

- **Samenwerken aan veiligheid**: met bewoners, ondernemers, veiligheids- en zorgpartners, op lokaal, districtelijk en regionaal niveau en met afdelingen onderling binnen de gemeente. Alleen samen kunnen we een effectieve veiligheidsaanpak realiseren. We hebben elkaar nodig om de informatiepositie te versterken. Inwoners en ondernemers zien veel, maar wordt dit ook gemeld? Een integrale benadering vraagt om afgestemde acties. Als we elkaars mogelijkheden kennen en benutten, van elkaar kunnen leren dan kunnen we resultaten boeken.
- **Focus**: er zijn altijd meer vraagstukken dan dat er capaciteit beschikbaar is. Dit dwingt ons tot scherp kiezen. Data gestuurd werken kan daar bij helpen. Wat we doen, doen we goed. Als er de komende vier jaar zich een nieuwe fenomeen voordoet dan vraagt dat flexibiliteit en herprioritering.
- **Initiatief**: ideeën van bewoners en ondernemers om de veiligheid te vergroten ondersteunen we. Eigen kracht stimuleren we en is nodig om weerbaar te zijn tegen criminaliteit.
- **Preventief waar het kan, repressief waar het moet**: het liefst proberen we criminaliteit te voorkomen of te beperken. We zetten in op het beheersbaar houden van de situatie. Als dat niet lukt dan handhaven we en zetten passend bestuurlijk instrumentarium in en/ of vragen politie en OM hierop in te zetten.
- **Veiligheid is maatwerk**: Nieuwegein kent wijken en buurten met elk haar eigen kansen en uitdagingen. Als we het verschil willen maken, dan kijken we gericht wat waar nodig is. Hierbij gebruiken we de netwerken die er al zijn in de buurten. Wijkagenten, wijkcoördinatoren wijkboa's, jongerenwerkers en buurtverbinders hebben een belangrijke signalerende rol. Zaken die klein zijn moeten we ook klein houden. We zoeken naar passende interventies (bijv. Persoonsgerichte Aanpak, inzet van het outreachteam) bij de spelende vraagstukken en hebben daarbij oog voor verschillende doelgroepen.
- **Geen symptoombestrijding, maar inzetten op een duurzame aanpak**: problemen die in jaren zijn opgebouwd verdwijnen niet zo snel. Dat vraagt een structurele aanpak van het onderliggende probleem. Daarbij zijn doorzetters nodig in de aanpak met een lange adem.
- **Aandacht voor dader en slachtofferschap**:
 - Soms kan dader- en slachtofferschap in elkaar overlopen. Een voorbeeld daarvan is een money mule (geldezel): een persoon stelt zijn rekening beschikbaar voor criminelen.
 - Deze persoon is medeplichtig, omdat hij criminelen faciliteert, aan de andere kant is deze persoon ook slachtoffer. Vaak wordt er gekeken naar kwetsbare personen die zich hier voor willen lenen. Mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) zijn een extra kwetsbare doelgroep hiervoor.
- **Communicatie wordt strategisch ingezet als instrument**: communicatie gebruiken we als middel om gedrag te beïnvloeden ten behoeve van de aanpak van een veiligheidsvraagstuk.

3. Prioriteiten

In dit hoofdstuk worden de verschillende prioriteiten toegelicht: wat is het? Wat gaan we er aan doen? Hoe gaan we dat doen en welke ambitie hoort er bij? De ambities zijn gericht op wat er over vier jaar bereikt moet zijn. In het uitvoeringsplan zullen per jaar tussendoelstellingen worden geformuleerd.

Prioriteit 1: Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Ambitie: Nieuwegein is weerbaarder geworden in de aanpak van ondermijning: voor criminelen wordt het onaantrekkelijker gemaakt om in Nieuwegein actief te zijn. We zetten in op het thema drugs en aanpak van risicolocaties³.

Wat is het?

Ondermijning is een onderwerp dat de afgelopen jaren steeds meer urgentie heeft gekregen zowel landelijk, regionaal als op lokaal niveau. Bij georganiseerde ondermijnende criminaliteit is sprake van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld: legale structuren worden gebruikt voor illegale activiteiten.

Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel zichtbare gevolgen voor de bewoners. Denk daarbij aan verloedering op straat en verwaarlozing van panden. Mensenhandel, drugshandel, fraude en afpersing zijn vaak juist niet zichtbaar, maar wel voelbaar in de maatschappij.

Ondermijning is een probleem, omdat het de veiligheid, de leefbaarheid, de economie en het gezag van de overheid aantast.

Wat zien we?

Of misschien is de vraag: wat zien we niet? Ondermijning is een vorm van criminaliteit die moeilijk in cijfers is uit te drukken. De regio Midden Nederland is een draaischijf in de internationale cocaïnehandel. Dat is vrij onzichtbaar omdat de productie elders ligt, maar de handel wordt vanuit deze regio georganiseerd. Dit gaat gepaard met soms excessief geweld in wijken. Uit het ondermijningsbeeld (2017) van Nieuwegein kwam drugs ook als belangrijkste thematiek naar voren. Uit het rioolwateronderzoek (2016) bleek dat er relatief veel drugs werd gebruikt in Nieuwegein. Waar vraag is moet ook aanbod zijn. Het is eenvoudig om aan drugs te komen. De wereld die er achter zit: ondermijning is niet onschuldig. Daarom is het nodig om hier op te blijven inzetten en de aanpak te verstevigen.

Wat gaan we er aan doen?

Binnen de aanpak van Ondermijning zijn drie speerpunten geformuleerd:

1. *Vergroten van de weerbaarheid: bestuurlijk, ambtelijk en van de stad.*
 - Het onderwerp weerbaarheid bestaat uit verschillende componenten.
 - Bewustzijn: blijven investeren in bewustzijn: zowel op verschillende niveaus binnen gemeente als bij bewoners, ondernemers en samenwerkingspartners. We geven handelingsperspectief hoe signalen te herkennen en waar bewoners en ondernemers dit kunnen melden.
 - Organisatie: interne organisatie is zo ingericht dat signalen van ondermijning op een punt binnen komen en in afstemming integraal worden opgepakt. We zetten in op het smeden van maatschappelijke coalities (bijv. publiek private samenwerking, versterken van kwetsbare buurten i.h.k.v regiodeal).
 - Bestuurlijke aanpak: gemeente heeft regierol in aanpak van ondermijning en zet de beschikbare bestuurlijke instrumenten in.
 - Integriteit: zijn in de ambtelijke en bestuurlijke organisatie voldoende waarborgen ingebouwd om de integriteit zeker te stellen van bestuurders, ambtenaren en raadsleden, ook om te voorkomen dat zij vatbaar zijn voor chantage of omkoping, en om te voorkomen dat criminelen erin slagen om in de organisatie te infiltreren.

3) Risicolocaties zijn locaties die mogelijk gebruikt worden door criminelen om hun criminele activiteiten te kunnen uitvoeren

- Veiligheid van de medewerkers: medewerkers die zich bezig houden met aanpak van ondermijning dienen veilig hun werk te kunnen doen.
2. *Verbeteren van de informatiepositie:* Hoe kunnen we binnen de voorwaarde van de AVG, bronnen koppelen om tot slimmere keuzes te komen? Als gemeente kunnen en willen we meer data gestuurd werken en gericht en goed voorbereid integrale controles inplannen.
 3. *Intensiveren van de lokale integrale aanpak:* casuïstiek wordt opgepakt aan de hand van het proces van signaal tot interventie. De focus ligt op drugs en de aanpak van risicolocaties.
 - We voeren samen met de politie jaarlijks minstens twee integrale controles uit
 - Eind 2021 hebben we 30 procent van de risicolocaties in beeld, minstens een risicolocatie is aangepakt.
 - Eind 2021 hebben we beter zicht op het onderwerp mensenhandel en passen we gerichte aanpak toe.
 - We ontwikkelen een wijkaanpak ondermijning in Batau (onderdeel van de regiodeal)
 - We werken zoveel mogelijk aan het voorkomen van (zorg-/uitkerings)fraude, maar alle signalen van vermoedelijke fraude worden onderzocht en er wordt gestreefd naar het leggen van dwarsverbanden tussen zaken.

Wie hebben we daar bij nodig?

De aanpak van georganiseerde misdaad vraagt om een georganiseerde overheid en een integrale, gestructureerde aanpak. De integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit is gericht op de inzet van preventieve, bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke, fiscale en/of strafrechtelijke instrumenten. De opgestelde ambitie kunnen we alleen gezamenlijk bereiken. Belangrijke samenwerkingspartners die we vragen hier aan een bijdragen te leveren zijn politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, bijzondere opsporingsdiensten en RIEC. Ook bewoners en ondernemers zijn nodig om Nieuwegein weerbaarder te maken tegen ondermijning. Bijvoorbeeld door het melden van signalen. Voor zicht op bedrijventerreinen is Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Nieuwegein (SBBN) een belangrijke partner door de ogen en oren van de beveiligers.

Prioriteit 2: Voorkomen jonge aanwas

Ambitie: In Nieuwegein groeit jeugd veilig op en heeft iedereen dezelfde kansen en mogelijkheden. Aan Nieuwegeinse jeugd wordt perspectief geboden en er wordt ingezet op het verminderen van risicofactoren waarmee de verleiding om te 'kiezen' voor het criminele pad/een criminele carrière onaantrekkelijk wordt gemaakt.

Wat is het?

Met de term jonge aanwas worden jongeren geduid die op kijken tegen criminele rolmodellen en die mogelijk eenzelfde carrière ambiëren. Deze vaak kwetsbare jongeren zijn op zoek naar aandacht en erkenning en krijgen deze vaak van criminele rolmodellen. Het voorkomen van jonge aanwas is erop gericht om hen andere perspectieven te bieden om daarmee de 'keuze' voor het criminele pad/een criminele carrière onaantrekkelijker te maken.

Wat zien we?

Landelijke en regionale ontwikkelingen laten zien dat (criminele)(jeugd)netwerken zich steeds sneller ontwikkelen. Een snelle carrière opbouw, veel (digitale) contacten en voor die tijd weinig tot niet zichtbaar voor professionals zijn kenmerken voor het gedrag van deze jongeren/jongvolwassenen binnen deze netwerken. Een ander signaal bij de huidige jeugdgroepen/jeugdnetwerken is dat met name jongens makkelijk worden gerekruteerd in kwetsbare buurten en binnen hun schoolomgeving. De rol van meisjes in dit vraagstuk is op dit moment niet duidelijk. Dit vraagt vanuit de overheid om adequaat te anticiperen op deze gesignaleerde ontwikkeling en daarmee beter zicht te krijgen op de huidige situatie. Daarnaast vraagt het om een aanpak met een lange adem, om er uiteindelijk voor te zorgen dat er meer preventief kan worden ingezet in kwetsbare buurten en op het onderwijs om zo jonge aanwas/nieuwe netwerken daadwerkelijk te voorkomen. Voor 2020 is het belangrijk om meer zicht te krijgen op het netwerk/de netwerken in Nieuwegein om vervolgens de signalen die er zijn samen met betrokken partners om te zetten naar een integraal slagvaardige preventieve aanpak. Hierbij kunnen de principes

'anders doen' en 'dat doen wat nodig is' helpen bij het ontwikkelen van deze aanpak. Met deze strategie sluit Nieuwegein aan bij het regionale programma Straatwaarde(n)⁴.

Wat gaan we eraan doen?

De grootste uitdaging is beter zicht krijgen. Het huidige beeld moet op orde, door:

- Zicht te krijgen op huidige criminele jeugdnetwerken/jeugdgroepen (wie rekruteert hen, wat is de dynamiek binnen de bestaande jeugdnetwerken/groepen)
- Zicht krijgen op voedingsbodems (waar zitten ze?) en criminele families (facilitators)
- Integrale preventieve (persoonsgerichte) aanpak ontwikkelen op de jonge aanwas. Belangrijk uitgangspunt hierin is dat deze groep wordt gescheiden van de (kleine) groep met een hoog risico op het plegen van ernstige delicten.
- Intervenieren op wijk- en buurtniveau. Onderzoeken mogelijkheden vroegsignalering kwetsbare jeugdigen die dreigen de verkeerde kant op te gaan op vindplaatsen zoals scholen.
- Samenleving weerbaarder te maken.
- Aan te sluiten op initiatieven uit de regio.

Naast specifieke inzet op het voorkomen van jonge aanwas blijft de komende jaren ook ingezet worden op het ophalen van signalen van (risico)jeugd uit buurten/wijken door bewoners en partners. Deze signalen worden gedeeld en besproken binnen het bestaande Afstemmingsoverleg Jeugd (gemeente, politie, jongerenwerk en HALT). Er wordt gekeken of hier vanuit het sociaal domein op kan worden aangehaakt.

Wie hebben we daar bij nodig?

Bij het voorkomen van jonge aanwas is samenwerking noodzakelijk met partijen als politie, jongerenwerk, onderwijs, jeugdhulp, HALT, jongerenloket et cetera. Om tot een integrale preventieve aanpak te komen dient de samenwerking tussen deze partijen versterkt te worden. Betrokkenen zullen elkaar moeten verstaan, moeten handelen vanuit hun eigen professionaliteit en met de nodige snelheid en vanuit één gedeeld denkkader. Het vraagt vertrouwen in elkaar en een proactieve houding. Samen met betrokken partijen moet focus en richting worden bepaald in het voorkomen van jonge aanwas.

Prioriteit 3: Effectieve verbinding veiligheid en zorg

Ambitie: het verbeteren van de samenwerking en daardoor integrale aanpak binnen het zorg- en veiligheidsdomein. De focus ligt daarbij op vroegsignalering en voorkomen van herhaling (recidive).

Wat is het?

In Nieuwegein willen we dat alle bewoners mee kunnen doen aan de samenleving. We gaan uit van de eigen kracht van bewoners. Er is ook een kwetsbare groep die het niet alleen redt.

Deze kwetsbare bewoners kampen met gestapelde problemen rondom wonen, zorg, sociaal domein (werk & inkomen, Wmo, jeugdhulp) in combinatie met veiligheidsvraagstukken. Zij hebben het niet makkelijk om mee te doen in de huidige vaak ingewikkelde samenleving en hebben ondersteuning vanuit de gemeente nodig, die verder gaat dan alleen een toeleiding naar zorg via Geynwijs.

Als gemeente zijn we regisseur van zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein en kunnen we er aan bijdragen om de ketens beter op elkaar af te stemmen en de samenwerking te verstevigen, vergelijkbaar als bij de prioriteit "voorkomen jonge aanwas". Vroegtijdig signaleren en inzetten van interventies kan helpen om te voorkomen dat complexe zorg casuïstiek in de (repressieve) veiligheidshoek terecht komt.

Wat zien we?

Er is een toenemend aantal woonoverlastcasussen en ook is er een toename van het aantal personen met verward gedrag te zien in de politieregistraties. De afgelopen jaren was ook een stijging zichtbaar in het aantal meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling bij Veilig Thuis. Dit brengt risico's met zich mee zowel op het gebied van zorg en welzijn als op het gebied van veiligheid, voor de betrokken

4) Straatwaarde(n) luidt de naam van het onderzoeksprogramma dat de regio Midden-Nederland gaat uitvoeren op het thema cocaïne in relatie tot de aanwas van jeugd in de handel ervan.

persoon en diens omgeving. Professionals verwachten de komende jaren meer impact van personen met verward gedrag op de wijk, doordat zorg en ondersteuning verdergaand ambulant wordt aangeboden. In 2020 is de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg in werking getreden en hier zal de komende periode ervaring mee worden opgedaan en dit zal verdere doorontwikkeling vragen. Een belangrijke ontwikkeling is dat vanaf 2022 de taak voor maatschappelijk opvang en beschermd wonen bij de gemeente komt te liggen en niet alleen bij de centrumgemeenten.

Wat gaan we er aan doen?

De basis ligt er: in Nieuwegein weten betrokken partijen elkaar op casusniveau te vinden, in het kader van de persoonsgerichte aanpak. Toch is het ook dan lastig vanuit eenzelfde visie een casus aan te pakken, en verschillen we in taal en cultuur. Het is nodig om een samenhangende visie op te stellen hoe om te gaan met kwetsbare personen en gestapelde problematiek. Hier wordt regionaal ook aan gewerkt door de taskforce Veiligheid en Zorg. Bij de ene casus is de problematiek meer zorg gerelateerd, bij de andere is veiligheid voorliggend, maar verbinding is nodig, op bestuurlijk, management, beleids- en operationeel niveau, maar ook op visie, op begrip en taal voor elkaars discipline, om uiteindelijk te komen tot een effectievere uitvoering. Het vraagt vertrouwen in elkaar en een proactieve houding. Daarbij is het nodig elkaar vroegtijdig te vinden als er signalen zijn, waarbij er ook begrip is voor elkaars privacyregels.

We zetten in op:

- Inzichtelijk maken welke signaleringsstructuren er beschikbaar zijn en daarbij de vraag stellen of dit efficiënt genoeg is ingericht.
- Duidelijker in beeld brengen wat we elkaar te bieden hebben: Kennis- en intervisiesessies (PGA)professionals/ regisseurs zonder macht: én zorg snappen én veiligheid én sociaal domein én wonen én werk & inkomen. Elkaar, elkaars taal en (on)mogelijkheden beter leren kennen.
- Afstemmingsoverleg tussen team openbare orde en veiligheid en vertegenwoordiging van maatschappelijke ontwikkeling en Geynwijs: kennis uitwisselen en afstemming hoe we elkaar kunnen versterken
- Toepassen: Nieuwegein doet mee aan de regiodeal in de wijk Batau. Hier willen we aan de slag met interventies voor kwetsbare jeugdigen en PGA-casuïstiek
- Inzicht in recidive door middel van de PGA-monitor die binnen Midden-Nederland is ontwikkeld. Deze monitor is in Nieuwegein ingebouwd in PGAX.

Wie hebben we daarbij nodig?

Belangrijke externe samenwerkingspartners in casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid zijn jongerenwerk, politie, woningcorporaties, Werk & Inkomen Lekstroom en Zorg- en Veiligheidshuis. Afhankelijk van de casuïstiek zijn daarnaast specifieke partners betrokken zoals bijvoorbeeld Lister, Veilig Thuis, Meld- en adviespunt 'Bezorgd' Landelijk Steunpunt Extremisme, welzijnsorganisaties.

In het uitvoeringsplan zullen concrete acties worden omschreven voor de casuïstiek rondom huiselijk geweld, radicalisering, problematische familienetwerken, TOP-X aanpak (inclusief LVB), woonoverlast, nazorg ex-gedetineerden en verwarde personen.

Prioriteit 4: Digitale veiligheid

Ambitie: Nieuwegein is weerbaar tegen digitale criminaliteit. Wij sluiten aan op landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op dit thema. Onze focus ligt daarbij op: bewustwording, het meegeven van handelingsperspectief en gerichte aanpak ontwikkelen.

Wat is het?

Hoewel de geregistreerde criminaliteit in Nederland al jaren afneemt, zijn andere (minder zichtbare) vormen die toenemen. Digitale criminaliteit is hier een voorbeeld van. Veel Nieuwegeinse bewoners en ondernemers zijn (een groot gedeelte) van de dag online. 60% van de bewoners geeft in het inwonerspanel aan dat zij wel eens van een (poging tot) digitale criminaliteit slachtoffer zijn geworden. De technologische ontwikkelingen en mogelijkheden om in een digitale omgeving het dagelijks leven en contactmomenten vorm te geven volgen elkaar in hoog tempo op. Echter neemt hiermee ook het risico toe om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit, want criminelen maken steeds vaker gebruik van de digitale mogelijkheden om hun slag te slaan. Ook de ontwikkeling en gebruikte methodes bij digitale criminaliteit volgen elkaar snel op waarbij gebruik wordt gemaakt van onwetendheid en/of onvoldoende beveiligingsmaatregelen die men heeft/neemt.

De gevolgen van digitale criminaliteit op slachtoffers kan groot zijn. Niet alleen in de zin van materiële schade en/of vermogensverlies, maar het schaadt ook het vertrouwen van slachtoffers in bekenden, bedrijven en (overheids-)instellingen waarvan bijvoorbeeld de naam misbruikt wordt bij oplichting.

Wat zien we?

In Nieuwegein zien we een toename in de fraudecijfers, hieronder valt ook digitale criminaliteit. Denk hierbij aan zaken zoals phishing, online-fraude en identiteitsdiefstal. De verwachting is dat dit soort criminaliteit de aankomende jaren alleen maar gaat toenemen in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afname van woninginbraken. Het werkveld van criminelen lijkt met de technologische ontwikkelingen aan het verschuiven van fysiek inbreken naar digitaal inbreken.

Wat gaan we eraan doen?

In heel de regio Midden Nederland wordt geïnvesteerd in digitale veiligheid. Goede samenwerking tussen publiek private partijen is hierin belangrijk en gezamenlijk zetten we in op bewustwording, preventie en slachtofferschap, opsporing en vervolging.

We zetten in op:

- Inzichtelijk maken welke vormen van digitale criminaliteit voorkomen in Nieuwegein en waar wij op in kunnen spelen met voorlichting en bewustwording.
- Landelijke en regionale ontwikkelingen en acties volgen en waar van meerwaarde deze inzetten in Nieuwegein.
- Doelgroepen voorlichten/informereren (voorbeeld Hackshield campagne)
- Slachtofferschap; slachtoffers stimuleren aangifte te doen en handvatten te geven om de digitale veiligheid te verbeteren.
- Daderpreventie; inzetten op first offenders op het gebied van digitale criminaliteit en daar een gerichte aanpak op ontwikkelen.

Wie hebben we daar bij nodig?

Lokaal is een werkgroep opgestart vanuit het basisteam Lekpoort van de politie waarbij de drie gemeenten (Nieuwegein, Houten en Vijfheerenlanden) in gezamenlijkheid ontwikkelingen volgen en acties in de drie gemeenten tegelijkertijd willen uitzetten. Verder zijn belangrijke samenwerkingspartners extern: politie, jongerenwerk, ondernemers(verenigingen) en experts (denk hierbij bijvoorbeeld aan ethische hackers).

3.1 Reguliere werkzaamheden:

Naast de prioriteiten zijn er diverse reguliere werkzaamheden die worden uitgevoerd.

Openbare orde en veiligheid

De gemeente zet zich in om de openbare orde en veiligheid te verbeteren en te waarborgen. Openbare orde en veiligheid kent een groot werkgebied met diverse verantwoordelijkheden. Hieronder vallen o.a. het oppakken van openbare orde incidenten, beoordelen van demonstraties, huisverboden, nazorg voor terugkeer gewelds- en zedendelinquenten en voorbereiden van een veilige jaarwisseling. Deze werkzaamheden dienen om de kans op openbare orde en veiligheidsverstoringen te beperken en aan te pakken.

Veilige Buurten

Veilige Buurten is een thema dat voorkwam in het IVP 2017-2020. In dit IVP is dit thema geen prioriteit meer maar valt dit onder reguliere werkzaamheden. Veiligheidsprofessionals binnen Nieuwegein beschikken over een goed netwerk en weten elkaar te vinden zodra er iets aan de hand is. Denk hierbij aan een onrustige of onveilige situatie binnen een buurt of wijk. Als uit de signalen of monitoring hiervan blijkt dat een interventie nodig is dan komen professionals bij elkaar om maatwerk te leveren om met elkaar een gepaste oplossing te vinden.

Informatiegericht werken

Informatie is een belangrijk onderdeel binnen openbare orde en veiligheid. De gemeente monitort de criminaliteitscijfers. Ook wordt informatie gedeeld conform de AVG en wanneer dat nodig is. Veiligheidsprofessionals weten elkaar te vinden. Dit is belangrijk om het beeld compleet en actueel te houden. Op basis van een compleet en actueel beeld kan vervolgens beter ingespeeld worden op de situaties.

Bijvoorbeeld als er een hotspot voor autokraak of woninginbraak is of wordt verwacht wordt hier in samenwerking met politie op ingezet.

4. Organisatie

De gemeenteraad

De raad stelt de kaders van het veiligheidsbeleid in het IVP en vervult op basis van de doelstellingen in het IVP een controlerende taak. De raad neemt kennis van het uitvoeringsplan dat het college vast stelt. De raad heeft een mogelijkheid tot het stellen van kaders, via de programmabegroting, onder het programma Leefomgeving en Veiligheid en ook door de strategische verkenning die ze heeft uitgevoerd.

Het college

Alle beleidsterreinen raken bijna zonder uitzondering het integraal veiligheidsbeleid, waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid van het gehele college. Veiligheid werkt door op vele terreinen en heeft daardoor raakvlakken met bijna alle gemeentelijke afdelingen. Om deze reden is het noodzakelijk dat het gehele college alert is op veiligheidsaspecten van het gemeentelijk beleid en een actieve rol vervult ten aanzien van integraal veiligheidsbeleid. De burgemeester vervult daarbij een bijzondere rol.

De burgemeester

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is daarvoor als eerste aanspreekbaar en politiek verantwoordelijk. De burgemeester heeft het opperbevel bij rampen, branden of grootschalige calamiteiten en is de gezagsdrager op het terrein van de openbare orde en veiligheid en hulpverlening. De burgemeester vervult in verband met deze wettelijke taken een coördinerende rol binnen het integraal veiligheidsplan. Binnen de lokale driehoek (gemeente, politie en OM) stemt hij met de officier van justitie af wat de rol van de politie is als het gaat om de uitvoerende taken binnen het IVP en welke capaciteit daaraan gekoppeld kan worden.

Op bestuurlijk niveau voert de burgemeester in het Districtelijk Veiligheidscollege overleg over de voortgang van de aanpak van veiligheidsthema's in het district West Utrecht. Dit overleg vindt vier maal per jaar plaats. De burgemeester heeft daarnaast een tweewekelijks overleg met de teamchef van politie basisteam Lekpoort (Houten/Vijfheerenlanden/Nieuwegein).

Coördinatie: team OOV

Het team Openbare Orde en Veiligheid binnen de afdeling Toezicht Veiligheid en Leefbaarheid is belast met de coördinatie van de veiligheidsaanpak: opstellen IVP en UVP, monitoring van de acties bijstellen van de aanpak waar nodig en in afstemming met de betrokken partners. De capaciteit voor sociale veiligheid is ongeveer 5 fte.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 15 oktober 2020

*Jan Karens
Griffier*

*Frans Backhuijs
voorzitter*